

ปีที่ 29 ฉบับ 10050 วันอังคารที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2559 หน้า 20

Work Like a Pro

• จำลักษ์ณ์ ขุนพลแก้ว

ในขณะที่โลกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มีความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง พฤติกรรมของผู้บริโภคก็ปรับตัวตามไปอย่างไม่ลดละเช่นกัน ความสะดวกสบายเหมือนจะดีเมื่อเทียบกับในอดีต หากแต่ก็ต้องแลกมาด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ที่ต้องนำมาใช้เพื่อแปรรูปเป็นสิ่งต่างๆ รวมถึงพลังงานในการขับเคลื่อนโลก

บางครั้งการแข่งขันกันทางธุรกิจแบบตัวใครตัวมัน เพื่อแย่งชิงลูกค้า และส่วนแบ่งทางการตลาด โดยไม่แยแสหรือสนใจกับภาวะที่เกิดขึ้นต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรส่งเสริม สำหรับในสังคมที่ได้รับการปลูกฝังถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และมีค่านิยมในการดูแลรักษาห่วงแหนความเป็นธรรมชาติแล้ว การจะทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะโดยส่วนบุคคลหรือทำในรูปขององค์กร ไม่ว่าจะป็นองค์กรทางธุรกิจหรือไม่ก็ตาม การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการไม่สร้างภาระเพิ่มเติม จะเริ่มกลายเป็นค่านิยมใหม่ที่ควรทำให้ได้

เชื่อว่าทุกวันนี้แทบมีน้อยคนมากที่จะพึ่งพาการสื่อสารแบบมีสาย ทุกคนมีโทรศัพท์ไร้สายหรือที่เรียกติดปากกันว่า "มือถือ" อย่างน้อยคนละหนึ่งเครื่อง และส่วนใหญ่ก็จะเป็น smart phone ที่มีขีดความสามารถด้านการใช้งานข้อมูลออนไลน์ มากกว่าการมีไว้เพื่อพูดคุยสื่อสารกันด้วยเสียง บางคนมีมากกว่าหนึ่งเครื่อง

เทคโนโลยี
เพื่อสิ่งแวดล้อม

เหล่านี้เมื่อใช้งานไปถึงจุดหนึ่งก็จะเริ่มเสื่อมสภาพใช้การไม่ได้ เมื่อเสียก็คงไม่มีใครซ่อมเพราะค่าซ่อม (ค่าอะไหล่ บวกค่าแรง และค่าบริการ) มีราคาสูงจนเรารู้สึกว่าซื้อใหม่ถูกกว่า แถมยังมีประสิทธิภาพ และความสามารถสูงกว่าเดิม

ดังนั้นเมื่อขยะอิเล็กทรอนิกส์ ล้นโลก บริษัทหรือสถานประกอบการเจ้าของสินค้าแบรนด์ดังต่างๆ ที่มีคนใช้งานมากมาย ก็เริ่มที่จะตระหนักถึงสิ่งที่ตนเองมีส่วนทำให้เกิดขึ้น แนนอนส่วนหนึ่งมาจากข้อตกลงร่วมกัน ในเวทีเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศมากมายหลายกลุ่ม ที่พยายามกำหนดกฎกติกา จนไปถึงการบังคับห้ามใช้บางสิ่งบางอย่าง ที่อาจส่งผลกระทบต่อในระยะยาวต่อสิ่งแวดล้อม บางเหตุผลเกิดจากการแข่งขันที่จะต้องลดต้นทุน และการสร้างแบรนด์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนนนอนสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ตกยุคและเปลี่ยนรุ่นเร็วมาก เนื่องด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด จึงเป็น

เรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่เจ้าของสินค้าแบรนด์ดังต่างๆ ที่ทำการตลาดขายสินค้าไปทั่วโลกนับหลายล้านชิ้น ควรที่จะแข่งขันกันเป็นผู้นำ ในการแสดงความรับผิดชอบต่อนวัตกรรมที่ทำนสร้าง

ทุกครั้งเวลาได้มีโอกาสชมการถ่ายทอดการเปิดตัวสินค้าเทคโนโลยีแบรนด์ดัง ไม่ว่าจะมาจากค่ายยุโรป สหรัฐ หรือแม้แต่ในเอเชีย รวมไปถึงการติดตามข่าวออนไลน์ผ่านสำนักข่าวต่างๆ ก็ตาม นอกจากนวัตกรรมใหม่ที่นำเสนอแล้ว ผมมักให้ความสำคัญกับประเด็น หรือสิ่งที่ซ่อนมากับการนำเสนอ นั่นๆ

ผมกำลังจะพูดว่าผู้บริหารองค์กรกำลังจะสื่อถึงทิศทางการบางอย่างที่เขาจะทำ กรณีบริษัท APPLE ซึ่งอาจจะเคยมีข่าวด้านลบ เกี่ยวกับการว่าจ้างโรงงานในจีน ที่มีการใช้แรงงานไม่ถูกต้องนัก แต่ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผมต้องยอมรับว่ามีนโยบายที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ และที่สำคัญที่สุดคือตั้งใจทำ และทำได้จริงแบบไม่ยอมอ่อนข้อ

ตั้งแต่การควบคุมที่แหล่งกำเนิด (Source control) คือการลด ละ เลิกวัสดุที่สร้างมลพิษ และหันไปใช้ วัสดุที่ไม่เป็นพิษ ย่อยสลายได้ง่าย ไม่ทิ้งสารตกค้าง และเมื่อเป็นสินค้า ที่หมดสภาพไม่สามารถใช้งานได้แล้ว ยังสามารถใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ หรือแปรรูปชิ้นส่วนต่างๆให้อยู่ใน รูปแบบอื่นได้

ถ้าสิ่งแวดล้อมและโลก พุดได้ คงร้องออกมาเป็นเพลง “เรียมเหลือ ทนแล้วนั้น ขวัญของเรียม ....” Liam คือชื่อเทคโนโลยีการถอดชิ้นส่วน (Disassembly) ของผลิตภัณฑ์ ที่ใช้แล้วหรือเสื่อมสภาพ ออกเป็น ชิ้นส่วนย่อยเหมือนตอนก่อนประกอบ เป็นสินค้า ถือเป็นกระบวนการย้อน กลับของการประกอบสินค้าสำเร็จรูป

APPLE ประกาศที่เสมือนคำมั่น สัญญาต่อสาธารณะที่ว่า “Our goal is to become 100% renewable” ที่หมายความว่า ต่อไปนี้จะไม่มีการ ขยะ ในเมื่อทุกสิ่งสามารถนำกลับมา

ใช้ใหม่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้ซ้ำได้หลายๆ ครั้ง หรือถอดแยก ออกเป็นองค์ประกอบย่อย เพื่อนำ กลับไปใช้งาน หรือแปลงสภาพให้อยู่ ในรูปแบบอื่นๆ ก็ตาม

ถ้าจะมีอะไรที่ผมในฐานะ ผู้บริโภคคนหนึ่ง ซึ่งเชื่อว่ามีความคิด เหมือนกับผู้บริโภคอีกจำนวนไม่น้อย ในโลกนี้คือ อยากให้ผู้ประกอบการ และผู้บริหารองค์กรที่ผลิตสินค้าหรือ ให้บริการ ได้กำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม แบบที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ และ ที่สำคัญที่สุดบรรจุไว้ในข้อกำหนดทาง ธุรกิจ ระเบียบปฏิบัติการทำงานใน ทุกขั้นตอนกระบวนการ อีกทั้งยังตาม ไปรับผิดชอบในการจัดการกับขยะ ที่เกิดขึ้น หลังจากผลิตภัณฑ์นั้นได้ เสื่อมสภาพไปแล้ว

ในห้วงเวลานี้คำว่า “มีอาชีพ” ในหัวของผมจึงมีความหมายถึง “ความรับผิดชอบต่อ” ที่ทำจนเป็น หน้าที่ และยึดมั่นอยู่ในจิตสำนึก